

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ 2025

TÉMA: ARCHITEKTONICKÉ DĚDICTVÍ

6.–14. ZÁŘÍ 2025

lokální garant

REGIONÁLNÍ MUZEUM MĚLNÍK, p. o.

ve spolupráci

S OBECNÍM ÚŘADEM KLKY, ŘÍMSKOKATOLICKOU FARNOSTÍ –
PROBOŠTSTVÍM MĚLNÍK, ŘÍMSKOKATOLICKOU FARNOSTÍ ROUDNICE
N. L., KATOLICKOU FARNÍ KOLATUROU ŠTĚTÍ, FARNÍM SBOREM ČCE
MĚLNÍK, Z. S. LIBĚCHOV SOBĚ, MĚLNICKÝMI ZVONÍKY A PATRIOTY
Z DOLNÍCH BEŘKOVIC, Z VRBNA A Z LIBĚCHOVA

„Nápad je nepřítelem dobré architektury.“ / David Vávra

„Prosté je pravdivé – a pravdivé je prosté.“ / Benedikt XVI.

Vzácné příležitosti, cenná setkání

www.ehd.cz

Dny evropského dědictví (čili European Heritage Days; EHD) se letos na Mělnicku uskutečňují v oba první zářijové víkendy. Nadto v pondělí 8. 9. proběhnou dvě komentované prohlídky tzv. spontánních nápisů na proboštském chrámu a v mázhausu radnice (od 10:00 a od 16:00 h; sraz účastníků před kostelem sv. Petra a Pavla na Mělníku). V sobotu 13. 9. se můžete v rámci Dne zvoníků těšit na vycházky se zvoníky (v 10:00 a ve 14:00 h; sraz u muzea) a na seznámení s jejich řemeslem ve velké věži Chrámu (vycházka vás zavede např. také do Evangelického kostela). V pozvolna obnovovaném kostele sv. Ludmily budete moci obdivovat částečně již restaurovaný hlavní oltář s malbou Křest sv. Ludmily (13. 9., 10–16 h). A protože „pokřestění“ Čech v 9. stol. úzce souvisí se zrodem zdejšího vinohradnictví, pozveme vás na 13. a 14. 9. také do Liběchova, kde EHD využili k tematizování tamní vinařské tradice; přístupný tam bude ale i Papouškův Umělecký mlýn. Další technickou pozoruhodnost – funkční Sluneční lázně z roku 1933 – a bohatý program na zámku nabídnou návštěvníkům po oba víkendy patrioti v Dolních Beřkovicích. Svě kouzlo neztrácí ani středověký kostelík ve Vrbně (neděle 14. 9.; od 15 h poutní mše sv.) ani historizující svatyně Narození P. Marie v Záboří (7. 9.). ♦ Jsme-li dnes svědky bolestného rozdělování v Evropě, může nám téma letošního ročníku (Architektonické dědictví) vlít trochu naděje: naštěstí to není jen „stavebnictví“, co náš kontinent od Jekatěrinburgu po Lisabon objektivně propojuje a sjednocuje. ★ Mělnické muzeum touto cestou děkuje všem, kterým není přítomnost a budoucnost památek našeho kraje lhostejná.

KRÁTCE O ZPŘÍSTUPŇOVANÝCH PAMÁTKÁCH

ROMÁNSKÝ SLOH, RANÁ A VRCHOLNÁ GOTIKA

Vrbno, KOSTEL POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE je románská sakrální stavba z pol. 12. stol. s mnoha zajímavostmi: má gotické kněžiště s malbami pašijového cyklu ze 14. stol., masivní pozdně gotickou zvonici, barokní předsíň a kruchtu. Kostel obklopuje původně středověké pohřebiště s barokní ohradní zdí a osmibokou kaplí sv. Barbory, která plnívala funkci márnice. Součástí areálu je i mladší, výklenková kaple sv. Jana Nep. (1. pol. 19. stol). Kostel byl po staletí spojen s řádem křižovníků s červenou hvězdou.

- Přístupno v neděli 14. 9. od 11:00 hod.

POZDNÍ GOTIKA

Mělník, ZVONICE CHRÁMU SV. PETRA A PAVLA. Sakrální stavbu můžeme na akropoli někdejšího raně středověkého slovanského hradiště (Pšova?) očekávat již v ranějším 10. stol. Od 14. do 16. stol. prošel kostel třemi gotickými stavebními etapami; jeho mohutná zvonice dokončená r. 1488 je dílem huti Johanna Spiesse z Frankfurtu, který působil ve službách Vladislava II. Jagellonského. Ochoz věže se nachází ve výšce 37 m. V přízemí věže se nachází kaple Božího hrobu, ve zvonovém patře jsou zavěšeny tři zvony (Petr-Pavel, Ludmila-Václav, Anežka-Zdislava) a pod baldachýny (na vnějších nárožích) stojí sochy tří českých patronů, svatých Ludmily,

Václava a Vojtěcha (1915). ● *Program v rámci Dne zvoníků (13. 9.)*.

RENESEANCE A RANÉ BAROKO

Dolní Beřkovice. ZÁMEK, který v 16. stol. postavili Belvicové z Nostvic, si uchoval renesanční čtyřkřídlou dispozici s vnitřním dvorem a nárožními věžicemi. Po roce 1620 jej jako konfiskát získali Lobkowiczové, avšak rozsáhlejší stavební úpravy zde prováděl teprve Josef František z Lobkowicz († 1875), zakladatel beřkovické větve rodu. Většinu těchto novogotických a novorenesančních úprav odstranila rekonstrukce zámku v 60. letech 20. stol. ● *Program o víkendech 6.–7. a 13.–14. 9.*

Liběchov. HISTORICKÝ VINNÝ SKLEP. Památkově chráněný pozemek patří do ochranného pásma liběchovského zámku. Nejpůsobivějším "povrchovým" objektem je tu patrový barokní dům z 18. století s mansardovou střechou, známý jako zámecká vinárna. Před vinárnou bude také sraz účastníků prohlídky historického sklepa. Sklep samotný vzniknul pravděpodobně ve 2. polovině 17. století, patrně v době, kdy Liběchov vlastnili Scheidlerové ze Scheidlernu (po 1664). Značný rozsah sklepa svědčí o rozsahu a plodnosti tehdejších liběchov-

ských vinohradů. Pozdně klasicistní obytný dům nad sklepem pochází z roku 1824, kdy již Liběchovu "vládli" Veithové. ● *Přístupno 13. a 14. 9.*

Mělník. ZVONICE U KOSTELA SVATÉ LUDMILY. Navrhl ji český novorenesanční architekt Antonín Wiehl v rámci celkové obnovy areálu v letech 1905/06. Kostel sám je zajímavý příklad předměstské sakrální architektury; postaven byl z odkazu učiněného r. 1583 zbožnou vdovou Ludmilou Hronovou. K jeho vysvěcení došlo v září 1585 (440 let). V r. 1639 kostel vypálili a pobořili Švédové. Stavebně obnoven byl až v letech 1673–1683 černínským stavitelem Cerasollou. Mobiliář prochází postupnou obnovou: aktuálně je restaurován hlavní oltář (z Programu záchrany architekt. dědictví jen letos 1,1 mil. Kč). Přilehlý park býval do r. 1880 hřbitovem. ● *Kostel bude otevřen 13. 9. do 10:00 do 16:00 h.*

VRCHOLNÉ A POZDNÍ BAROKO

Liběchov. FARNÍ KOSTEL SV. HAVLA je architektonicky kvalitní a jedinečně umístěná pozdně barokní svatyně, jejíž výstavba spadá do konce 30. let 18. stol. Projektantem (jde o přestavbu starší stavby) byl asi Fr. Maxm. Kaňka (1676–1766). Jedná se o jednolodní chrámovou

stavbu s příčnou lodí, trojbokým presbytářem, čtvercovou sakristií a předsíní. Zajímavostí jsou panské empory určené pro rodinu majitele panství a stavebníka kostela Jana Jáchyma hraběte Pachtu z Rájova. Umělecky nejzávažnější součástí památky je kromě vlastní architektury fresková výmalba z r. 1741 od Jana Petra Molitora (1702–56), žáka V. V. Reinera. ● *Přístupno v sobotu 13. 9. kolem 17:00.*

Liběchov. HISTORICKÝ SKLEP „POD ŠKOLOU“ je cenným dokladem místní vinařské tradice. Vybudován byl snad již v raném novověku (18. stol.?), podle všeho jako sklep vinný. Na rozdíl od vinného sklepa „Pod kostelíčkem“ nejde o sklep v terénu vyhloubený, ale vystavěný z povrchu. Později, v 19. stol. (?), byl panským pivovarem využíván k vyzrávání mladiny. V nedávné době objekt získala fy SAGG s. r. o., která sklep zrekonstruovala, moderně vybavila a vrátila památce její původní funkci (Vinařství Liběchov). Existence sklepa dala vzniknout pomístnímu názvu „Nach Obigkeller“. ● *Přístupno 13. a 14. 9.*

Mělník. BÝV. KAPUCÍNSKÝ HOSPIC je pozoruhodnou památkou z pol. 18. stol. Jeho starší část bývala v době příchodu kapucínů do města (1750) běžným měšťanským domem, jehož stavební historie sahá do 14. stol. Hospic založený zbožnou měšťankou Terezií Čebišovou († 1772) přežil josefskou vlnu rušení klášterů a bezprávně zanikl teprve před 75 lety během tzv. Akce K. Rozměrná olejomalba na hl. oltáři kostela Čtrnácti sv. Pomocníků je dílem brněnského malíře Jos. Sterna (1766). V letech 1998–99 byl objekt hospice rekonstruován pro potřeby muzea, zatímco kostel nadále slouží svému účelu; od r. 2015 i pro katolíky východního obřadu. V muzeu expozice zaměřená na středověké město, přírodu okresu, vinařství a život na venkově. ● *Doplňkový program v rámci Dne zvoníků (13. 9.). Muzeum přístupno za běžné vstupné.*

ROMANTISMUS A HISTORISMUS

Liběchov. ČERMÁKOVA VÍŽKA. Viniční strážní věžička v šesté úrovni unikátních liběchovských viničních teras tvoří vrchol romantické krajinné kompozice (socha Krista od F. X. Linna a edikula nad ní). Čermáková vížka je drobná šestiboká stavba z 19. století s jehlancovou střechou a pěti střílnovými okénky; uvnitř je sklenuta plackovou klenbou. Pojmenována byla na počest liběchovského faráře a významného vlastence Filipa Čermáka Tuchoměřického (1798–1877). Systém viničních teras založil ve 2. pol. 17. století Hyacint hrabě Villani a poč. 19. věku jej významně doplnil statkář Antonín Veith. (zprac. podle poznámek a postřehů památkáře Ivana Mináře z NPÚ). ● *Komentované prohlídky 13. a 14. 9. odpoledne.*

Záboří. KOSTEL NAROZENÍ P. MARIE Venkovský farní kostel pozoruhodný pozdní dobou svého vzniku (1884) stojí na místě původního středověkého kostela (prvně zmiňován k roku 1384). Dominantou vstupního průčelí je zvonice. Stavba se vyznačuje prostým, klasicizujícím architektonickým výrazem; mobiliář pochází částečně z původního kostela, nebo je novodobý ze sklonku 19. stol. Předsíní zdobí pamětní deska upomínající na patronát Jiřího Kristiána knížete z Lobkowicz († 1908), nejvyššího maršálka Království českého. V posledních letech prošla památka postupnou obnovou. ● *Přístupno v rámci Zábořské pouti 7. 9. (12–15 hod.)*

Mělník. EVANGELICKÝ KOSTEL je velmi hezká novorenesanční stavba situovaná na pražském předměstí Mělníka na místě vinice zvané Damiánka. Stavba vznikla díky odkazu evangeličky, Mělničanky Rosálie Titěrové († 1895), navrhl ji architekt Fr. Červenka a realizována byla mezi lety 1896–97. Charakterizují ji velká půlkruhová okna bočních průčelí a štíhlá zvonice (26,5 m) opatřená dvěma zvony.
● *Kostel otevřen 13. 9. od 10 do 16 h. Doprovodný program – Den zvoníků.*

MINULÉ STOLETÍ

Liběchov. UMĚLECKÝ (PAPOUŠKŮV) MLÝN je pozoruhodnou technickou památkou, která významným způsobem doplňuje zdejší zámekový areál. Mlýn se na tomto místě nachází už od pozdního středověku, a vždy býval klíčovou součástí vrchnostenského hospodářství. Jeho majitelé se měnili: v minulosti to byl např. rod Novodvorských nebo Pýchových. Velkého rozvoje došel mlýn za Jana Papouška (od 1873), jehož

organizační schopnosti se blahodárně protnuly s dobou ekonomické konjunktury v desetiletích před 1. světovou válkou. Úpadek mlýna nastal v 50. letech 20. stol., kdy se zde přestalo mlít, a dílo zkázy dokonala katastrofální povodeň v r. 2002. Současní majitelé (od 2016) usilují o postupnou obnovu památky.
● *Přístupno 13. a 14. 9.*

Dolní Beřkovice. SLUNEČNÍ LÁZNĚ podle patentu Ant. Rückla byly v Dolních Beřkovicích postaveny roku 1933, a to z iniciativy generálního ředitele panství beřkovických Lobkowiczů Otakara Wollmana, který je věnoval své paní. Stavbu provedl místní stavitel Josef Vlček; klempířské práce zhotovil Josef Klouček. Majitelé objekt r. 1946 prodali. Po nedávné rekonstrukci (2018) opět příležitostně slouží svému původnímu účelu. ● *Přístupno o víkendech 6.–7. a 13.–14. 9.*

Komentovaná prohlídka tzv. spontánních nápisů v exteriéru kněžiště chrámu sv. Petra a Pavla a v mázhausu mělnické

PONDĚLÍ 8. ZÁŘÍ 2025

Zasvěcená komentovaná prohlídka na slovo vzatého odborníka Mgr. Ing. Jana Mávra seznámí účastníky s tzv. spontánními nápisy proboštského chrámu sv. Petra a Pavla a ve své druhé části také se spontánními nápisy v horním mázhausu mělnické radnice. Během dne se uskuteční **prohlídky dvě: první od 10:00, druhá od 16:00 hod.** Začátek u vstupu do proboštského chrámu sv. Petra a Pavla.

European Heritage Days

Journées européennes
du patrimoine

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ V LIBĚCHOVĚ 13. – 14. září 2025

SOBOTA 13. 9. 2025:

INFORMAČNÍ CENTRUM LIBĚCHOV

9:00 hod. zahájení, informace, letáky

HISTORICKÝ VINNÝ SKLEP ZE 17. STOL.

VEDLE BÝVALÉ VINÁRNÝ

10:00 hod., 11:00 hod. - komentované prohlídky,
možnost koupě publikace
Historie liběchovského vinařství

HISTORICKÝ MLÝN (UMĚLECKÝ MLÝN)

10:00 hod., 11:30 hod., 12:30 hod.

komentované prohlídky

19:00 hod. koncert klasické hudby: kytarové duo
Siempre Nueve (Patrik Vacík, Matěj Freml)

HISTORICKÝ SKLEP (U SILNICE NA ŠTĚTÍ)

13:00 hod., 14:00 hod. komentované prohlídky
s možností ochutnání a zakoupení
liběchovských vín

KOSTELÍČEK, VINICE (ČERMÁKOVA VÍŽKA)

13:00 hod., 14:00 hod., 15:00 hod.

komentované prohlídky

KOSTEL SV. HAVLA

17:00 hod. mše svatá

NEDĚLE 14. 9. 2025:

INFORMAČNÍ CENTRUM LIBĚCHOV

9:00 hod. zahájení, informace, letáky

HISTORICKÝ VINNÝ SKLEP ZE 17. STOL.

VEDLE BÝVALÉ VINÁRNÝ

10:00 hod., 11:00 hod. komentované prohlídky,
možnost koupě publikace
Historie liběchovského vinařství

HISTORICKÝ MLÝN (UMĚLECKÝ MLÝN)

11:30 hod., 12:30 hod. komentované prohlídky

HISTORICKÝ SKLEP (U SILNICE NA ŠTĚTÍ)

13:00 hod. komentovaná prohlídka s možností
ochutnání a zakoupení liběchovských vín

KOSTELÍČEK, VINICE (ČERMÁKOVA VÍŽKA)

13:00 hod., 14:00 hod., 15:00 hod.

komentované prohlídky

** Mírné změny v programu jsou možné.*

Regionální garant:
Regionální muzeum Mělník

Organizátor:
Liběchov sobě – spolek pro záchranu kostelíčka

Podpořilo nás:
Město Liběchov

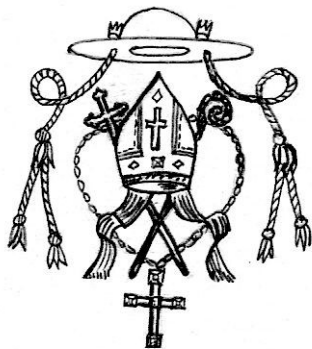
Spolupracující organizace:
Umělecký mlýn Liběchov, Vinařství Liběchov, Římskokatolická farnost Liběchov

Římskokatolická
farnost
Liběchov

DÍLO OBNOVY PROBOŠTSKÉHO CHRÁMU SV. PETRA A PAVLA

Římskokatolická farnost – Proboštství Mělník usiluje o dobrý stav všech sakrálních památek, které spravuje. Na významnou dílčí obnovu klíčové z nich – proboštského kostela sv. Petra a Pavla na Mělníku – nedávno získala dotaci z Integrovaného regionálního operačního programu (finančně spoluúčastno bude i Biskupství litoměřické).

Předmětem záchrany se v průběhu realizace projektu stane zejména kněžiště chrámu: **hlavní oltář z poloviny 18. století, nástěnné malby na klenbě ze 16. století a pozdně renesanční chórové lavice.**

Na obnovu přední památky královského věnného města Mělníka lze přispět finančním darem v jakékoli výši (č. ú. 6678496369/0800).

DĚN ZVONÍKŮ

13. 9. 2025

*„I zvony mají srdce. A nejen to. Mají i duši...“
12. září má svátek sv. Quijó, mj. patron zvoníků,
na jehož počtu budou již po deváté znít zvony,
těž jako prosba o jeho přičinění.
Přijďte v tento den mezi ně
a také mezi nás zvoníky a poznejte,
co obnáší být ve zvucných výšinách.*

12:00 se rozezní všechny zvony města

Chrám sv. Petra a Pavla, evangelický kostel, kapucínský kostel u muzea a zvon v dřevěné zvonici u kostela sv. Ludmily.

Program ve věži chrámu sv. Petra a Pavla

Od 9:00 do 16:00 budou ve věži sv. Petra a Pavla vystaveny obrázky od dětí ze Základní školy Mělník - Mlázice

Začátek: 9:00

09:00 – zvonění na všechny 3 zvony cca 5 min.

10:00, 11:00 – jeden zvon – ukázka 2 min.

12:00 – zvonění na všechny zvony ve městě cca 5 min.

13:00, 14:00, 15:00 – jeden zvon – ukázka 2 min.

16:00 – zvonění na všechny 3 zvony cca 5 min.

Konec: 16:00

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

6. – 7. a 13. – 14. září 2025
na zámku v Dolních Beřkovicích

Známý neznámý Antonín Rückl (1871–1938) • sklář, rybář, vynálezce léčivých slunečních lázní, léčitel a idealista • co všechno nevíme o jeho životě, rodině, obětavých manželkách a světových vynálezech

Prohlídka funkčních zahradních Rücklových slunečních lázní z roku 1933 • jedinečná expozice fotografií a předmětů z rodinných sbírek potomků A. Rückla • 3D projekce Rücklových /stereo/fotografií • promítání filmu Turecké náušnice z kriminálního seriálu Hříšní lidé města pražského

Tomáš Homuta Trio, sobota 6. 9. od 14 hod.

Brzdaři, sobota 13. 9. od 14 a 17 hod.

Jiří Šámal, neděle 14. 9. od 14 hod.

- Přednáška s besedou o klimatoterapii se zvláštním zřetelem na helioterapii
- Komentovaná prohlídka výstavy Známý neznámý Antonín Rückl (Karel Tichý)
- Předávání ocenění Beřkovický patriot
- Koncert Tria mělnického klavíristy Tomáše Homuty (jazz, blues, boogie-woogie, soul, rythm and blues)
- Koncert Brzdařů Kutná Hora (bluegrass, country, gospel a spirituál)
- Vystoupení Jiřího Šámala - hráče na Hang Drum (ethno-world music)
- Prohlídka zámku
- Degustace místních vín
- Prezence obecní kroniky a komentovaná prohlídka obrazů Vlasty Barcala (Ivan Barcal)
- Další bohatý program nejen na zámku
- Vstup na všechny akce zdarma

Podrobné informace o celé akci
a časový rozvrh programu najdete:
www.lobkowiczovedolnoberkovsti.cz
viz QR kód:

